

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
Едуард СИВОХОП/
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИХ ЗАНЯТЬ
З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» для здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Корекційна психопедагогіка освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини».

Розробник: Гаяш О.В., к. пед. наук, доцент кафедри ФТРСІО

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ФТРСІО
протокол № 15 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання
протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії: Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 38	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента –	7-й	8-й
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	24	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» є формування теоретичної та практичної основи фахової підготовки майбутніх корекційних педагогів про вагомий компонент корекційно-розвиткової роботи – корекційно-розвиткові заняття, зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними та складними порушеннями, затримкою розвитку; питання диференційованого підходу до методики проведення корекційно-розвиткових занять; організаційні, змістові та методичні аспекти ранньої корекційно-розвиткової допомоги.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК-3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК-4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК-5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК-6.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- **ЗК-7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК-9.** Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- **СК-3.** Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності;
- **СК-4.** Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами;
- **СК-5.** Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення;
- **СК-6.** Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до спеціалізації «Корекційна психопедагогіка»);
- **СК-7.** Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвиткового освітнього середовища;
- **СК-8.** Готовність до діагностико-консультативної діяльності;

- **СК-11.** Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації;

- **СК-12.** Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції;

- **СК-13.** Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб;

- **СК-16.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1. Українська мова за професійним спрямуванням

ОК 15. Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта»

ОК 17. Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями

ОК 18. Корекційна психопедагогіка

ОК 20. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога

ОК 21. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини раннього та дошкільного віку з психофізичними порушеннями

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**», вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	РН 3
Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.	РН 4
Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	РН 5
Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми	РН 6

потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	
Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	РН 8
Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	РН 10
Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами.	РН 11
Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	РН 12
Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	РН 15
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	РН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності»:

Очікувані результати навчання з дисципліни «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності»	Шифр ПРН
Розуміє закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	РН 3
Демонструє навички аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.	РН 4
Розуміє принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів, зокрема в інклюзивно-ресурсних центрах.	РН 5
Планує освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	РН 6

Організовує та здійснює психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	PH 8
Здійснює спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, тощо), реалізовує корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	PH 10
Застосовує у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами.	PH 11
Аргументує, планує та надає психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	PH 12
Застосовує у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	PH 15
Має навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	PH 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів є:

- екзамен;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань;
- реферати;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми *поточного контролю*: виступи на практичних заняттях (обговорення теоретичних питань), тести, розроблення презентацій, виконання практичних завдань, підготовка доповідей.

Форма *модульного контролю*: письмова контрольна робота та тестування.

Форма *підсумкового контролю*: екзамен.

Максимальна підсумкова кількість балів із дисципліни, яку здобувач може отримати за семестр (максимальна підсумкова семестрова рейтингова оцінка), дорівнює 100.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Шкала контролю змістового модулю

Показники	Бали
Змістовий модульний контроль: 1, 2:	
Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і виконання практичних завдань з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 7 (якщо середній бал 5, то $5 \cdot 7 = 35$).	0-35
Письмове чи онлайн (комп'ютерне) тестування при тематичному оцінюванні береться середній бал за виконання тестових завдань з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 5 (якщо середній бал 2, то $2 \cdot 5 = 10$).	0-10
Бали за виконання самостійної роботи:	
- підготовка та захист презентації або тез за обраною темою;	
- результати неформальної освіти: сертифікат про участь у конференції, вебінарі, тренінгу, підготовка (написання, опублікування) статей, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань навчання і виховання дітей з ПП	0-10
Модульний контроль	0 - 45
Загальна оцінка	0 - 100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість	Максимальна кількість балів		
1. Робота на практичному занятті	5	11	35		
2. Письмове чи онлайн (комп'ютерне) тестування при тематичному оцінюванні	2	5	10		
3. Самостійна робота:			10		
- підготовка презентації з захистом;	5	2	10		
- підготовка тез доповіді з захистом;	10	1	10		
- результати неформальної освіти (сертифікат за участь у конференції, вебінарі, тренінгу, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з інтелектуальними порушеннями)	5	2	10	2	10
Модульна контрольна робота		1	45	1	45
Разом			100		100

Сума балів, отриманих здобувачем, за виконання окремих видів навчальної роботи, становить **поточну модульну рейтингову оцінку**, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) на основі підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння кожного з модулів. Рейтингові оцінки яких додаються, а також вираховується середнє значення.

Екзаменаційна рейтингова оцінка складається з балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, затверджених кафедрою в установленому порядку.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Усна відповідь здобувача ВО (до 4 балів)

4 бали отримують здобувачі, які знають зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу; дали вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; виклали матеріал без помилок і неточностей.

3 бали отримують здобувачі, які знають зміст заняття та добре його розуміють, в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу; хоча на додаткові питання відповідають без помилок; виконують практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

2 бали отримують здобувачі при задовільному рівні розуміння змісту заняття, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки; спроможні вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішують задачі та виконують практичні навички, відчуваючи складнощі в ряді простих випадків.

1 бал отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми; не спроможні самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідають вірно.

0,5 бала отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу,

виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

«Практичне-завдання» – вирішення практичних проблемних ситуацій з чітко визначеною метою, яку необхідно досягти.

2 бали - структура відповідає вимогам, операційні дії коректні. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

1,5 бали - структура відповідає вимогам частково (відсутній 1 елемент), операційні дії коректні частково (1-2 зауваження). Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

1 бал - структура відповідає вимогам частково (відсутні 2-3 елемента), операційні дії коректні частково (3-4 зауваження). При виконанні практичних завдань здобувач припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

0,5 бал - структура не відповідає вимогам, операційні дії не коректні, не встановлені причинні зв'язки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Критерії оцінювання тестування

Тестування за допомогою закритих питань: тест містить від 2 до 4 питань. Оцінка правильної відповіді на кожен з них 1 бал, оцінка неправильної відповіді - 0 балів. Кожне питання має кілька передбачуваних відповідей, одна з яких правильна.

Оцінка за допомогою тесту з відкритими питаннями або термінологічного диктанту. Якщо оцінка проводиться одним завданням (максимум 2 бали), критерієм оцінки будуть:

2 бали. Відповідь повна, термінологія збережена, помилок немає. Міркування на високому рівні.

1,5 бали. Відповідь повна, хоча коротка, термінологічно правильна, немає істотних недоліків; судження правильні.

1 бал. Відповідь неповна. Термінологія визначена з помилками. Судження фрагментарні.

0,5 балів. Відповідь з помилками і не використана спеціальна термінологія. Відповідь по суті є невірною. Передано лише окремі фрагменти відповідного матеріалу питання. *0 балів.* Відповідь не відповідає питанням або зовсім не дана.

У разі відсутності здобувача на практичному занятті, йому необхідно у двотижневий термін письмово у MOODLE або Classroom здати практичну роботу,

яку буде оцінено згідно «Схеми нарахування балів». Якщо робота буде здана пізніше вказаного терміну, від зазначеного у «Схемі...» балу за практичну роботу, буде знято 1 бал.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі. Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи здобувача залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних здобувачем за поточну навчальну діяльність.

«Мультимедійна презентація» – представлення змісту навчального предмета, навчальної задачі з використанням мультимедійних технологій.

Критерії оцінювання презентації

Критерії оцінювання презентації	0 - 1 бал	2 - 3 бали	4 - 5 балів
Відповідність матеріалу тематиці проекту	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
«Читаємість» тексту, наочність,	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається

Тези доповіді

Підготовка тез наукової доповіді є першою спробою здобувача вищої освіти виявити свої здібності до науково-дослідної діяльності. Тези – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці. Обсяг тез становить, як правило, 3-5 сторінок друкованого тексту через 1-1,5 інтервали. Мета – узагальнити наявний матеріал, подати його суть у коротких формулюваннях, розкрити зміст щодо великої за обсягом публікації чи доповіді; глибоко розібратися у питанні, проаналізувати його та створити можливість протиставлення своїх думок думкам інших, або доповнення останніх.

Структурно тези доповіді включають у себе такі елементи: актуальність теми; стисла постановка наукової проблеми; короткий огляд існуючих позицій щодо обраної проблематики; окремі власні думки щодо наукової проблеми; висновки.

Критерії оцінювання тез.

Максимальний бал за відмінне написання тез – 10. Оцінювання тез відповідно до критеріїв відбувається шляхом визначення балів по кожному з елементів структури критеріїв. Ієрархія балів за критеріями оцінювання тез:

- відповідність змісту тез заявленій темі, їх цілісність та композиційна гармонійність – 2 бали;
- ступінь розкриття предмету дослідження – 2 бали,
- оригінальність теми роботи – 2 бали;
- наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми – 1 бал;
- обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел – 1 бал;
- наявність та обґрунтованість авторських розробок або пропозицій за досліджуваною проблемою, ступінь їх теоретичної значущості та практичної цінності – 2 бали.

На підставі визначеної загальної кількості балів, отриманих здобувачем викладач визначає максимальний, достатній і мінімальний бал оцінки тез шляхом сумування загальної кількості балів з кожного критерію.

При оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни можливе перезарахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності здобувачів (сертифікована участь в конференціях, тренінгах, підготовка (написання, опублікування) статей, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах, тощо), що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні (Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 99/01-04 від 19.12.2023 р.).

Одним із видів самостійної роботи пропонується участь у конференції, вебінарі, тренінгу, участь в конкурсах творчих робіт, олімпіадах з питань корекційно-розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями. За

наявності у здобувача сертифікату он-лайн платформ EDERA. URL: <https://www.ed-era.com/>, Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/>, або інших освітніх платформ, тематика якого співпадає з однією із тем дисципліни, згідно до «Схеми нарахування балів», за самостійну роботу йому буде зарахована відповідна кількість балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж вивчення дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань, а в умовах дистанційного навчання – тестів, ситуаційної задачі. До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. Здобувач, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

У випадку отримання незадовільної контрольної модульної рейтингової оцінки здобувач повинен повторно пройти модульний контроль в установленому порядку. Повторне проходження модульного контролю при отриманій раніше позитивній контрольній модульній рейтинговій оцінці з метою підвищення підсумкової модульної рейтингової оцінки не дозволяється.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 45:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0 – 20
- практичне завдання	0 - 10

Шкала контролю модульної контрольної роботи (в умовах дистанційного навчання)

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 45:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 20
- ситуаційна задача	0 – 5
- 2 практичних завдання (за кожне правильно виконане завдання нараховується 10 балів)	0 – 20

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння здобувачів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен становить 100 балів.

Якщо здобувач має позитивну (за національною шкалою) підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, то він допускається до семестрового екзамену.

Семестровий екзамен здійснюється екзаменатором шляхом виконання здобувачем усної та (або) письмової екзаменаційної роботи.

До екзамену допускаються тільки ті здобувачі, які отримали такі бали: по 35 балів і більше – за контроль усіх двох змістових модулів. До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача робить позначку «недопущений». Здобувачі, в яких оцінка за сумою двох модулів дорівнює або є вища за 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність здобувача є обов'язковою.

За наявності бажання підвищити рейтинг здобувач складає екзамен. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи здобувач складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє здобувачу оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Для комплексного оцінювання успішності здобувача на екзамені з означеного курсу мають бути враховані наступні критерії:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення матеріалу;
- культура мовлення;
- впевненість, емоційність та аргументованість відповіді;
- використання під час відповіді додаткової інформації;
- уміння аргументувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, навчальну інформацію, робити висновки.

Кожен екзаменаційний білет складається із двох теоретичних питань та одного завдання практичного змісту. Тривалість підготовки до усної відповіді може становити 30-40 хвилин. Відповіді на питання екзаменаційного білету фіксуються здобувачами на аркушах для підготовки. Оцінювання усних відповідей на фаховому випробуванні буде проводитися за 100 бальною шкалою. Загальне оцінювання результатів якого проводиться за 3-ма завданнями. Критерії

оцінювання успішності здобувачів доводяться до них перед екзаменом на консультаціях.

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів (відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курскових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті», що затверджено Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р.)

Оцінка	Бали	Загальні критерії оцінювання знань і вмінь здобувача
«незадовільно» F	0-34	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.
«незадовільно» FX	35-40	Здобувач може розрізнити основні поняття з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», але пояснення їх суті є поверховим. Практичні завдання не виконує або виконує неправильно.
	41-54	Здобувач фрагментарно відтворює незначну частину питань, має нечіткі уявлення про основні поняття з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», виявляє здатність елементарно викласти думку. Не вміє викласти програмний матеріал.
	55-59	Здобувач відтворює менш як половину питань з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності». Практичні уміння та навички не сформовані, практичні завдання виконує з суттєвими помилками, не відповідає на додаткові запитання.
«задовільно» E	60-63	Здобувач поверхово відтворює основний матеріал питань з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», має загальні уявлення про педагогічну діяльність. Практичні завдання виконує неточно, не може самостійно визначати мету завдань.
«задовільно» D	64-68	Здобувач розуміє основні поняття з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», здатний з помилками й неточностями дати їх визначення. Не висловлює власної думки, має труднощі щодо використання засвоєних знань на практиці, зокрема, самостійно визначити мету завдання та правильно підібрати мовний чи дидактичний матеріал.
	69-73	Здобувач виявляє знання й розуміння основних положень з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності». Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Практичні завдання виконує репродуктивно, має труднощі з визначенням мети завдань.
«добре» C	74-81	Здобувач знає програмний матеріал добре, наводить приклади на підтвердження окремих думок, проявляє здатність застосовувати знання з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» у стандартних практичних ситуаціях. Може використовувати методи, принципи навчальної, виховної, корекційної роботи учнів з порушеннями інтелекту.

«добре» В	82-85	Знання здобувача є достатньо повними, він застосовує знання з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності» у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами та фактами, робити висновки. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими неточностями. Практичні завдання виконує на основі використання стандартних схем та шаблонів.
	86-89	Здобувач досить добре володіє матеріалом з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», уміє аналізувати і систематизувати інформацію, аргументувати власну думку, демонструє типові прийоми застосування знань при виконанні практичного завдання.
«відмінно» А	90-93	Здобувач має глибокі і міцні знання, викладає свої думки логічно та послідовно, робить самостійні висновки. Орієнтується в передовому педагогічному досвіді. При цьому може припускатися незначних огріхів в аргументації думки. Практичні завдання виконує переважно на продуктивно-репродуктивному рівні з елементами творчої діяльності, демонструючи сформованість практичних умінь та навичок.
	94-99	Здобувач на високому рівні володіє узагальненими знаннями в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», аргументовано використовує їх у розв'язанні завдань практичного змісту, проявляючи творчий підхід.
	100	Здобувач має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати матеріал з НД «Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності», усвідомлено використовує елементи передового педагогічного досвіду, проявляє творчий підхід під час виконання практичних завдань.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

За умови карантинних обмежень та неможливості відео-зв'язку може використовуватися тільки дистанційна (письмова) форма оцінювання за допомогою сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (e-learn.uzhnu.edu.ua).

Шкала контролю письмового дистанційного іспиту (екзамену) для денної і заочної форми навчання

Показники	Бали
Екзаменаційна робота:	
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0-50
- теоретичні питання (за кожне питання 0-10 балів)	0-30
- практичне завдання	0-20
Загальна оцінка	100

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74 – 81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64 – 73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Академічна доброчесність. Високо цінується академічна доброчесність. До всіх здобувачів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання.

Не дотримання академічної доброчесності стане причиною стягнень, за що можуть відніматися бали. Мінімальне покарання для здобувачів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності

Поняття і визначення корекційно-розвиткової роботи. Компоненти системи корекційно-розвиткової роботи. Цілі і завдання корекційно-розвиткової роботи. Основні принципи корекційно-розвиткової роботи. Сутність корекційно-розвиткового складника навчання при порушеннях інтелектуальної сфери. Схема аналізу корекційної спрямованості уроку. Форми і методи корекційно-розвиткової роботи. Включення спеціальних засобів корекції в освітній процес, виховання та режим дня.

Тема 2. Диференційований підхід до змісту й методики корекційно-розвиткової роботи при порушеннях пізнавальної діяльності

Характеристика об'єкту корекції при порушеннях пізнавальної діяльності. Прийоми корекції порушень розвитку у процесі навчання та проведення корекційно-розвиткових занять. Особливості корекційно-розвиткової роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Диференціація корекційно-розвиткової роботи за ступенями виразності інтелектуального порушення. Диференціація корекційно-розвиткової роботи за показниками розвитку і здоров'я. Урахування в корекційно-розвитковій роботі типу затримки психічного розвитку і навчальних труднощів. Специфіка корекційно-розвиткової роботи при складних порушеннях розвитку. Індивідуальний підхід до дітей з порушеннями зору. Індивідуальний підхід до дітей з порушеннями слуху. Індивідуальний підхід дітей з ДЦП. Індивідуальний підхід у навчанні дітей з РСА.

Тема 3. Рання корекційно-розвиткова допомога дітям з порушеннями пізнавальної діяльності.

Значення раннього віку та корекційної допомоги для розвитку дитини з особливим освітніми потребами. Особливості розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями у немовлячому та ранньому віці. Ознаки порушень у розвитку дітей раннього віку при складних (комплексних) порушеннях. Ознаки, що можуть вказувати на дитячий церебральний параліч (ДЦП) у немовлячому та ранньому віці. Ознаки, що можуть вказувати на порушення зору у немовлячому та ранньому віці. Ознаки, що можуть вказувати на порушення слуху у немовлячому та ранньому віці. Ознаки, що можуть вказувати на розлади спектру аутизму (РСА) у немовлячому та ранньому віці.

Психолого-педагогічне вивчення дітей раннього віку. Умови психолого-педагогічного вивчення дітей немовлячого і раннього віку.

Понятійно-категоріальний апарат та принципи ранньої корекційної роботи. Організаційні та змістові засади ранньої корекційно-розвиткової допомоги. Методичні аспекти ранньої корекційно-розвиткової допомоги дітям з порушеннями пізнавальної діяльності.

Тема 4. Організація корекційно-розвиткової роботи в різних типах закладів.

Діяльність інклюзивно-ресурсних центрів. Завдання інклюзивно-ресурсного центру. Комплексна оцінка розвитку дитини. Рівень підтримки в освітньому процесі. Проведення занять фахівцями ІРЦ.

Корекційно-розвиткова робота в закладах спеціальної освіти. Організація корекційно-виховної роботи у спеціальному закладі дошкільної освіти компенсуючого типу для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Організація корекційно-розвиткової роботи у спеціальній школі. Організація корекційно-розвиткової роботи у навчально-реабілітаційному центрі.

Організація корекційно-розвиткових занять в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Тема 5. Зміст і методика корекційно-розвиткових занять.

Види занять для дітей з ЗПР, ІП, складними порушеннями розвитку та їх характеристика. Порядок планування корекційно-розвиткових занять. Перспективне планування корекційно-розвиткових занять. Календарне планування корекційно-розвиткових занять. Щоденне планування корекційно-розвиткових занять.

Структура та методика проведення заняття. Умови ефективності корекційно-розвиткових занять. Особливості проведення корекційно-розвиткових занять під час дистанційного навчання.

Тема 6. Організаційно-педагогічні умови корекційно-розвиткової роботи у закладах загальної середньої освіти.

Корекційно-розвиткова діяльність і особистість учителя. Основні напрями взаємодії педагогів і інших фахівців у корекційно-розвитковій роботі. Команда психолого-педагогічного супроводу і її роль у роботі з учнями з порушеннями пізнавальної діяльності.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самот. робота		лекції	практичні	самот. робота
Модуль 1								
<i>Тема 1. Сутність та зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності</i>	16	4	4	8	16	2	2	12
<i>Тема 2. Диференційований підхід до змісту й методики корекційно-розвиткової роботи при порушеннях пізнавальної діяльності</i>	16	4	4	8	16	2	-	14

Тема 3. Рання корекційно-розвиткова допомога дітям з порушеннями пізнавальної діяльності	16	4	4	8	16	-	-	16
Тема 4. Організація корекційно-розвиткової роботи в різних типах закладів	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 5. Зміст і методика корекційно-розвиткових занять	20	4	6	10	20	2	2	16
Тема 6. Організаційно-педагогічні умови корекційно-розвиткової роботи у закладах загальної середньої освіти	10	2	2	6	12	-	-	12
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за модуль	90	20	24	46	90	8	4	78
Усього годин	90	20	24	46	90	8	4	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність та зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності.	2	2
2	Форми і методи корекційно-розвиткової роботи. Спеціальні засоби корекції.	2	
3	Диференційований підхід до змісту й методики корекційно-розвиткової роботи при порушеннях пізнавальної діяльності.	2	
4	Специфіка корекційно-розвиткової роботи при різних порушеннях розвитку.	2	
5	Особливості розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями у немовлячому та ранньому віці. Ознаки порушень у розвитку дітей.	2	
6	Принципи, організаційні та змістові засади ранньої корекційно-розвиткової допомоги дітям з порушеннями пізнавальної діяльності.	2	
7	Організація корекційно-розвиткової роботи в різних типах закладів.	2	
8	Планування корекційно-розвиткових занять.	2	
9	Структура та методика проведення заняття.	2	2
10	Розроблення конспектів корекційно-розвиткових занять.	2	
11	Організаційно-педагогічні умови корекційно-розвиткової роботи у закладах загальної середньої освіти.	2	
12	<i>Модульна контрольна робота</i>	2	
	Разом	24	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми. Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність та зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності. Опрацювання питань теми. Підготувати презентацію на тему «Сутність та зміст корекційно-	8	12

	розвиткової роботи з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності». <u>Кейс-завдання:</u> доведіть доцільність включення спеціальних засобів корекції в освітній процес, виховання та режим дня для дітей з порушеннями інтелектуальної сфери.		
2	Диференційований підхід до змісту й методики корекційно-розвиткової роботи при порушеннях пізнавальної діяльності. Опрацювання питань теми. <u>Кейс-завдання:</u> 1) прослідкуйте залежність змісту і методики корекційної роботи від ступеня та виду інтелектуального порушення; 2) доведіть значення диференційованого підходу до змісту і методики корекційно-розвиткової роботи при складних порушеннях розвитку. <u>Питання для роздумів:</u> Для чого корекційному педагогу володіти медичними відомостями про дитину, знати онтогенез її розвитку? Для чого корекційному педагогу володіти знаннями про особливості психофізичного розвитку дітей з складними порушеннями розвитку?	8	14
3	Рання корекційно-розвиткова допомога дітям з порушеннями пізнавальної діяльності. Опрацювання питань теми. Скласти порівняльну характеристику особливостей дитини з інтелектуальним порушенням, які відрізняють її в ранньому віці від дитини з нормотиповим розвитком. <u>Питання для роздумів:</u> Чому педагогічне вивчення дитини раннього віку має бути комплексним? Обґрунтуйте, чому рання корекційна допомога має здійснюватися поетапно.	8	16
4	Організація корекційно-розвиткової роботи в різних типах закладів. Опрацювання питань: 1. Які види діяльності інклюзивно-ресурсних центрів є основою для проведення у подальшому корекційно-розвиткових занять? 2. Яким чином визначаються рівні підтримки дитини в освітньому процесі? 3. Охарактеризуйте особливості організації корекційно-виховної роботи у спеціальному закладі дошкільної освіти компенсуючого типу для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. 4. Назвіть особливості організації корекційно-розвиткової роботи у спеціальній школі. 5. Якими є особливості корекційно-розвиткової роботи у навчально-реабілітаційному центрі? 6. Яким документом регулюється проведення корекційно-розвиткових занять в закладах дошкільної та загальної середньої освіти? Хто їх проводить? Записати у таблицю види інваріантних корекційно-розвиткових занять для дітей з ІІ, ЗІР, складними порушеннями розвитку.	6	8
5	Зміст і методика корекційно-розвиткових занять. І. Записати у таблицю види інваріантних корекційно-розвиткових занять для дітей з ІІ, ЗІР, складними порушеннями розвитку. ІІ. Опрацювання питань: 1. Які види планів є необхідними для ефективної організації	10	16

	корекційно-розвиткових занять? 2. Чому корекційний педагог має узгоджувати зміст і методику проведення занять з вчителями і психологом? 3. Якими причинами обумовлені труднощі дистанційного навчання дітей з ІІ? 4. Назвіть прийоми корекційної спрямованості дистанційного навчання дітей з ІІ?		
6	Організаційно-педагогічні умови корекційно-розвиткової роботи у закладах загальної середньої освіти. Опрацювання питань теми.	6	12
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Обладнання: мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення:

- робоча програма навчальної дисципліни,
- НМК навчальної дисципліни,
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- презентації теоретичного матеріалу в PowerPoint;
- роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час практичних занять.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Використовуються різноманітні **методи навчання**, а саме: вербальні (словесні), які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу здобувачів з літературою (підручником, довідковою, науково-популярною, періодичною науковою і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет; наочні та практичні методи, виконання тестових завдань та ін.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостей (інтелектуальних, психологічних, морально-етичних тощо) здобувачів ВО, наявних умов і часу, відведеному для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний метод (робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.). Під час викладання навчального матеріалу лекцій використовується мультимедійна презентація (за потреби).

Основними організаційними **формами** дисципліни «Корекційна психопедагогіка» є: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації); самостійна робота здобувачів.

Для засвоєння знань і формування вмінь можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка аналітичної доповіді, реферату.

Самостійна робота є частиною навчального процесу і передбачає опрацювання здобувачами ВО першого бакалаврського рівня визначеного навчального матеріалу, який передбачений навчальною програмою та освітнім стандартом.

Використовуються сучасні інтерактивні форми навчання відповідно до теми заняття: робота в групах, обговорення ситуацій тощо.

В період дистанційного навчання через вимушені обставини переважно використовуються електронні засоби навчання Google Workspace (Classroom, Gmail, Контакти, Календар, Meet) та MOODLE (e-learn.uzhnu.edu.ua).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально-методичний посібник / укл. О.В. Гаяш. Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. 255 с.

2. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 312 с.

3. Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с.

Допоміжна література:

1. Гаяш О.В. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку : науково-методичний посібник для вчителів інклюзивного навчання, асистентів учителів, які працюють з дітьми з психофізичними порушеннями в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, соціальних педагогів, батьків. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2015. 120 с.

2. Гаяш О.В. Основні аспекти діяльності вчителя-олігофренопедагога в сучасних умовах. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* : збірник наукових праць: вип. 12 / за ред. О.В. Гаврилова, В.М. Синьова. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2019. С. 64-72.

3. Гаяш О.В. Особливості організації корекційної роботи з дитиною з порушенням інтелекту в інклюзивному класі. *Комплексний супровід дітей з психофізичними порушеннями в умовах навчально-реабілітаційного центру* : матеріали III-ї Міжнародної наук.-практ. Конф. (27-28 квітня 2014 р., м. Луганськ) / за заг. ред. Т.В. Махукової. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка“, 2014. С. 32 – 35.

4. Матвеева М.П., Миронова С.П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.

5. Миронова С.П., Гаврилов О.В., Матвєєва М.П. Основи корекційної педагогіки : навчальний посібник / за заг.ред. С.П. Миронової. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.

6. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з помірною розумовою відсталістю в системі корекційно-розвивального навчання спеціального загальноосвітнього закладу: навчально-методичний посібник / за наук. ред. О. В. Чеботарьової, І. В. Гладченко. Київ : ІСП НАПН України, 2016. 148 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707272/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%9F%D0%A1.pdf>

7. Синьов В.М., Матвєєва М.П., Хохліна О.П. Психологія розумово відсталої дитини : підручник. – Київ : Знання, 2008. 359 с.

8. Спеціальна педагогіка : понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В.І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Про затвердження Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2019 р. № 221. URL: <https://sqe.gov.ua/law/postanova-kabinetu-ministriv-ukrain-44/> (дата звернення: 26.06.2023).

2. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах : Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10> (дата звернення: 26.06.2023).

3. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#n8> (дата звернення: 26.06.2023).

4. Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку : наказ Міністерства освіти і науки від 19.09.2022 р. № 836. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/632/9c6/379/6329c6379ad05339839275.pdf> (дата звернення: 27.06.2023).

5. Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.01.2021 р. № 121. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-10-11-klasiv-specialnih-zakladiv-serednoyi-osviti-dlya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami> (дата звернення: 27.06.2023).

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Питання для контролю теоретичної успішності (екзамену)

1. Предмет, завдання та методи корекційної психопедагогіки.
2. Основні поняття та категорії корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки).
3. Місце олігофренопедагогіки в системі педагогічних наук. Зв'язок з медичними та біологічними науками.
4. Педагогічна характеристика складу учнів спеціальної школи.
5. Характеристика інтелектуальних порушень за ступенями виразності.
6. Характеристика понять «розумова відсталість», «олігофренія», «деменція».
7. Характеристика системи закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями в Україні.
8. Завдання та зміст роботи спеціальної школи.
9. Особливості корекційно-педагогічної роботи у навчально-реабілітаційному закладі.
10. Професійна підготовка корекційних педагогів.
11. Первинні та вторинні дефекти дітей з інтелектуальними порушеннями та можливості їх корекції.
12. Вчення Л.С.Виготського про зони найближчого розвитку та його значення в корекційно-виховній роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями.
13. Основні напрямки корекційно-виховної роботи у спеціальній школі для дітей з інтелектуальними порушеннями. Засоби корекції.
14. Корекційно-виховні завдання та зміст роботи спеціальних ЗДО/спеціальних груп для дітей з інтелектуальними порушеннями.
15. Організація та зміст роботи спеціальних закладів для дітей з глибоким ступенем інтелектуального порушення.
16. Своєрідність процесу навчання у спеціальній школі/спеціальних класах.
17. Характеристика структури процесу оволодіння знаннями учнями з інтелектуальними порушеннями.
18. Структура діяльності олігофренопедагога в навчальному процесі.
19. Загальна характеристика принципів навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.
20. Порівняльна характеристика принципів загальної та спеціальної дидактики.
21. Особливості реалізації принципу свідомості та активності у навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.
22. Принцип індивідуального та диференційованого підходу та його застосування в навчально-виховному процесі.
23. Характеристика принципу корекційно-розвиткової спрямованості навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.
24. Характеристика принципів науковості та системності у навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.
25. Характеристика принципів доступності та послідовності навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

26. Характеристика принципу міцності засвоєння знань учнями з інтелектуальними порушеннями.
27. Характеристика змісту освіти на всіх етапах корекційної допомоги дітям з інтелектуальними порушеннями.
28. Характеристика типової освітньої програми для учнів з інтелектуальними порушеннями.
29. Шкільні підручники. Основні вимоги до них.
30. Сучасна класифікація методів навчання у спеціальній школі.
31. Особливості застосування наочних методів навчання у спеціальній школі.
32. Практичні методи навчання у спеціальній школі, особливості їх реалізації.
33. Бесіда як метод навчання. Вимоги до її проведення.
34. Розповідь та пояснення як методи навчання, вимоги до їх застосування.
35. Корекційна спрямованість елементів проблемного та програмованого навчання у спеціальній школі.
36. Урок як основна форма навчання учнів спеціальних ЗЗСО/спеціальних класів для дітей з інтелектуальними порушеннями.
37. Екскурсія, її роль у навчанні учнів з інтелектуальними порушеннями, вимоги до проведення.
38. Загальна характеристика типів та структури уроків у спеціальній школі.
39. Пропедевтичні уроки та їх роль у навчанні дітей з інтелектуальними порушеннями.
40. Уроки додаткової корекції. Особливості їх проведення та значення в корекції недоліків дітей з інтелектуальними порушеннями.
41. Особливості проведення уроків систематизації та узагальнення знань, умінь та навичок.
42. Специфіка контролю знань, умінь та навичок у учнів спеціальної школи.
43. Особливості проведення самопідготовки в спеціальній школі.
44. Загальна характеристика системи трудового навчання учнів спеціальної школи.
45. Сутність процесу виховання та особливості його реалізації в спеціальній школі.
46. Необхідність урахування типологічних та індивідуальних особливостей учнів у виховному процесі спеціальної школи.
47. Класифікація методів виховання та особливості їх реалізації в спеціальній школі.
48. Характеристика принципів виховання у спеціальній школі.
49. Корекційно-виховна роль праці у спеціальній школі.
50. Профорієнтаційна робота у спеціальній школі: її завдання, зміст та структура.
51. Завдання та зміст морального виховання учнів спеціальної школи.
52. Етична бесіда як метод морального виховання учнів спеціальної школи.
53. Взаємозв'язок морального та правового виховання. Завдання, зміст та форми правового виховання учнів спеціальної школи.
54. Виховання бережливого ставлення учнів до природи. Екологічне виховання у спеціальній школі.

55. Роль трудового виховання у соціальній адаптації школярів з ІІ. Форми трудового виховання.
56. Завдання, зміст та форми естетичного виховання учнів спеціальної школи.
57. Особливості формування дитячого колективу у спеціальній школі.
58. Зміст, завдання та форми позакласної навчальної та корекційної роботи у спеціальному ЗЗСО для дітей з інтелектуальними порушеннями.
59. Гурткова робота у спеціальній школі, особливості її проведення.
60. Спільна робота вчителя, вихователя, лікаря з фізичного виховання учнів спеціальної школи.
61. Зміст сімейного виховання. Організація життя дитини з ІІ у сім'ї.
62. Зміст та форми роботи спеціальної школи з сім'ями учнів.
63. Провідна роль дефектолога у навчально-виховному процесі. Структура професійної діяльності олігофренопедагога.
64. Вимоги до якостей особистості і професійно-педагогічної підготовки вчителя спеціальної школи.
65. Функції класного керівника у спеціальній школі. Його обов'язки.
66. Вихователь дітей з інтелектуальними порушеннями. Основні напрямки діяльності вихователя, його обов'язки.
67. Керівна діяльність адміністрації спеціального закладу для дітей з ІІ.
68. Внутрішкільний контроль у спеціальній школі. Його функції, форми, вимоги до контролю.
69. Педагогічна рада у спеціальній школі. Зміст роботи, підготовка і проведення педагогічної ради.
70. Планування навчально-виховної роботи в школі. Річний план спеціальної школи.
71. Методична робота та її роль у підвищенні кваліфікації педагогів-дефектологів.